

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.322.2024

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską, znak: K10INT3346, złożoną przez Panią Posłankę Agnieszkę Marię Kłopotek w sprawie emerytur pomostowych dla ratowników medycznych, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Osobom urodzonym po 31 grudnia 1948 r., które wykonują prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zdefiniowane w art. 3 ust. 1-3 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych¹ i wymienione w załączniku nr 1 lub 2 do tej ustawy, oraz spełniają pozostałe warunki ustawowe wskazane w art. 4, przysługuje prawo do emerytury pomostowej. Należy zaznaczyć, że pkt 18 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych wymieniono, jako prace o szczególnym charakterze spełniające kryteria definicyjne wskazane w art. 3 ust. 3, wskazuje „prace członków zespołów ratownictwa medycznego” (a więc również prace wykonywane przez ratowników medycznych).

Przywołana w interpelacji nowelizacja ustawy o emeryturach pomostowych² nie pozbawiła ratowników medycznych, spełniających wskazane w przepisach ustawy przesłanki, prawa do emerytury pomostowej. Nowelizacja uchyliła jeden z warunków uzyskania prawa do emerytury pomostowej, tj. art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych³, dotyczący konieczności wykonywania przez pracownika (przed 1 stycznia 1999 r.) pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, co w konsekwencji prowadzi do rozszerzenia zakresu prawa do tej emerytury. Po wejściu w życie rzeczony nowelizacji⁴ prawo do emerytury pomostowej uzyskali wszyscy pracownicy wykonujący prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a więc również ratownicy medyczni (bez względu na datę rozpoczęcia wykonywania takiej pracy)⁵.

Wskazany w interpelacji problem uzyskania prawa do emerytury pomostowej przez ratowników medycznych, zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych albo prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą, jest natomiast konsekwencją

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 164, z późn. zm.

² Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw Dz. U. poz. 1667.

³ Zob. art. 1 pkt 2 ww. ustawy z dnia 28 lipca 2023 r.

⁴ A więc w dniu 1 stycznia 2024 r. (zob. art. 12 ww. ustawy z dnia 28 lipca 2023 r.).

⁵ Oczywiście po spełnieniu wszystkich pozostałych warunków przewidzianych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych.

regulacji zakresu podmiotowego ustawy o emeryturach pomostowych, który od dnia jej wejścia w życie nie uległ zmianie.

Należy przy tym pamiętać, że przed wejściem w życie ustawy emerytalnej obowiązywały przepisy ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin⁶, zakres określał już sam jej tytuł. Natomiast w treści art. 5 zdefiniował "pracownika" jako "osobę pozostającą w stosunku pracy w myśl Kodeksu pracy" (pkt 1), zaś "zatrudnienie" jako "wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy" (pkt 2).

Świadczenia na warunkach w niej określonych przysługiwały z tytułu zatrudnienia na obszarze Państwa Polskiego (art. 1). Prawo do emerytury zależało od osiągnięcia wieku wynoszącego 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz udokumentowania minimalnego okresu zatrudnienia wynoszącego odpowiednio 20 i 25 lat (art. 26). Od tej zasady ustawa przewidywała odstępstwa (art. 53-55) - w zakresie możliwości przechodzenia pracowników na wcześniejsze emerytury, na warunkach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze⁷. Prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługiwało zatem wyłącznie pracownikom, którzy legitymowali się odpowiednim okresem zatrudnienia, rozumianym jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Uprawnienie to miało więc pracowniczy, a nie powszechny charakter.

Obowiązujące od 1 stycznia 1999 r. przepisy ustawy emerytalnej nie zmieniły tej sytuacji prawnej. Do przepisów rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r. odsyła obecnie art. 32 ust. 4 tej ustawy. Z brzmienia przepisu jednoznacznie wynika, że prawo do emerytury w obniżonym wieku mogą nabyć wyłącznie ci ubezpieczeni, którzy udokumentują wymagany okres ubezpieczenia, w tym co najmniej 15-letni okres wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach w ramach stosunku pracy, a więc ta sama kategoria ubezpieczonych, która miała taką możliwość przed 1 stycznia 1999 r.

Ta sama reguła stosowana jest również przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przez osoby urodzone po 31 stycznia 1948 r. w oparciu o przepisy art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej.

Pracowniczy charakter prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, potwierdził również Trybunał Konstytucyjny. W uzasadnieniu wyroku z 12 września 2000 r., w sprawie o sygn. akt K. 1/00 dotyczącej prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie ustawy emerytalnej dla osób objętych ubezpieczeniami społecznymi z innego tytułu niż stosunek pracy (np. z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej), Trybunał uznał, że *ustawa emerytalna nie zmieniła zakresu podmiotowego tych regulacji w stosunku do stanu prawnego sprzed 1 stycznia 1999 r. Zróżnicowanie uprawnień w zakwestionowanych przepisach wynika z tego, że w stosunku do ubezpieczonych będących pracownikami jest to kontynuacją posiadanych uprzednio uprawnień, aż do całkowitego ich wygaszenia, natomiast pozostali ubezpieczeni, którzy przed wejściem w życie ustawy emerytalnej podlegali innym systemom ubezpieczenia, niż pracownicy, takich uprawnień (do wcześniejszej emerytury) nigdy nie mieli. Zawężenie zakresu podmiotowego w*

---

⁶ Dz. U. poz. 267, z późn. zm.

⁷ Dz. U. poz. 43, z późn. zm., dalej powoływanego jako „rozporządzenie RM z dnia 7 lutego 1983 r.”.

zakresie wcześniejszego przechodzenia na emeryturę jest uzasadnione i nie narusza zasad równości i sprawiedliwości społecznej”, wynikających z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Wobec powyższych względów natury systemowej, nowe uregulowanie ustawowe, umożliwiające uzyskanie okresowego świadczenia z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w postaci emerytury pomostowej, zawarte w przepisach ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, jako wypełnienie delegacji określonej w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej, może obejmować jedynie pracowników.

Pod pojęciem „pracownika” na gruncie przepisów ustawy o emeryturach pomostowych rozumie się zatem ubezpieczonego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1, 2a i ust. 6 pkt 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁸. Stanowi tak przepis art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Z prawa do emerytury pomostowej mogą wobec tego skorzystać jedynie te osoby, które w ramach stosunku pracy wykonują prace zdefiniowane w art. 3 ust. 1 - 3 ustawy o emeryturach pomostowych i wymienione w zał. nr 1 i 2 do tej ustawy (w tym, prace ratowników medycznych będących członkami zespołów ratownictwa medycznego, wymienione w pkt 18 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych). Potwierdzeniem pracowniczego charakteru prawa do emerytury pomostowej jest również to, że w aktualnym stanie prawnym, prawo do tego świadczenia powiązane jest z obowiązkiem odprowadzania składki na Fundusz Emerytur Pomostowych, którą odprowadza się wyłącznie za pracowników, a nie za osoby prowadzące działalność pozarolniczą. Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych, składkę na FEP opłaca się za pracownika, który łącznie spełnia następujące warunki:

- urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
- wykonuje prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Wszystkie wskazane powyżej okoliczności w sposób jednoznaczny potwierdzają pracowniczy charakter prawa do emerytury pomostowej. W chwili obecnej nie są prowadzone w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prace nad zmianami w tym zakresie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/kwalifikowany podpis elektroniczny-/

---

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 497, z późn. zm.